

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-03-67-T

Datum: 10. februar 2010.

Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsedavajući
sudija Frederik Harhoff
sudija Flavia Lattanzi

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 10. februara 2010.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNI DOKUMENT

**ODLUKA PO USMENOM ZAHTEVU OPTUŽENOG U VEZI SA
ZLOUPOTREBOM POSTUPKA**

Tužilaštvo:

g. Mathias Marcussen

Optuženi:

g. Vojislav Šešelj

I. UVOD

1. Pretresno veće III (dalje u tekstu: Veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rešava po usmenom zahtevu Vojislava Šešelja (dalje u tekstu: optuženi) da se postupak koji se protiv njega vodi okonča zbog zloupotrebe postupka od strane tužilaštva (dalje u tekstu: Zahtev).¹

II. PROCEDURALNI KONTEKST

2. Na pretresu održanom 20. oktobra 2009. optuženi je Veću izneo usmeni zahtev koji se temelji na doktrini zloupotrebe postupka, kojim traži da se postupak koji se protiv njega vodi okonča zbog teškog kršenja njegovih prava² ukoliko se suđenje ne nastavi u roku od deset dana.³ Na istom pretresu tužilaštvo je odbacilo razne navode optuženog i zatražilo odobrenje da, s obzirom na važnost Zahteva, na njega odgovori pismenim putem.⁴ Usmenom odlukom od 20. oktobra 2009. Veće je tužilaštvu odobrilo rok od 15 dana da pismenim putem odgovori na Zahtev.⁵

3. Dana 6. novembra 2009. tužilaštvo je podnelo odgovor, kojim je zatražilo odbijanje Zahteva (dalje u tekstu: Odgovor).⁶

4. Na pretresu održanom 24. novembra 2009. Veće je obavestilo strane u postupku o tome da će se postupak nastaviti 12. januara 2007,⁷ u skladu s odlukom donetom 23. novembra 2009. (dalje u tekstu: Objedinjena odluka).⁸ Međutim, optuženi je zatražio odobrenje da replicira tužilaštvu.⁹ Veće je usmenom odlukom od 24. novembra 2010. odobrilo njegov zahtev.¹⁰ Dana

¹ Pretres održan 20. oktobra 2009, T(f) str. 14756-14762.

² *Id.*, T(f) str. 14760.

³ *Id.*, T(f) str. 147602, 14764, 14767.

⁴ *Id.*, T(f) str. 14765-14766.

⁵ *Id.*, T(f) str. 14783.

⁶ Odgovor na usmeni zahtev optuženog da se postupak okonča u skladu s doktrinom o povredi postupka, poverljivo i *ex parte*, 4. novembar 2009; javna redigovana verzija zavedena 6. novembra 2009. (dalje u tekstu: Odgovor).

⁷ Pretres održan 24. novembra 2009, T(f) str. 14789-14790.

⁸ Objedinjena odluka u vezi s nametanjem branioca, obustavom suđenja i zahtevom tužioca da mu se odobri dodatni broj sati, s izdvojenim mišljenjem predsedavajućeg Veća, sudije Antonettija, u dodatku, poverljivo i *ex parte*, 23. novembar 2009; poverljiva redigovana verzija zavedena 23. novembra 2009, javna redigovana verzija zavedena 24. novembra 2009. (dalje u tekstu: Objedinjena odluka).

⁹ Pretres održan 24. novembra 2009, T(f) str. 14819.

¹⁰ *Id.*, T(f) str. 14819-14820.

Prevod

18. decembra 2009. optuženi je podneo repliku, kojoj je bio priložen zahtev da mu se odobri prekoračenje dopuštenog broja reči.¹¹ Optuženi u Replici traži od Veća da mu obezbedi ekspeditivan i pravičan postupak ili da odbaci sve optužbe koje mu se stavljaju na teret.¹²

5. Tužilaštvo je 6. januara 2010. podnelo zahtev da Veće razmotri njegovu kontrarepliku kojom ono odgovara na nove argumente koje je optuženi izneo u Replici.¹³

III. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

6. Optuženi u Replici traži da Veće okonča postupak koji se protiv njega vodi zbog teškog kršenja njegovog prava na odbranu, na temelju doktrine zloupotrebe postupka,¹⁴ osim ako tužilaštvo nije spremno da nastavi postupak i pozove preostale svedoke optužbe.¹⁵ Optuženi iznosi više argumenata kako bi opravdao Zahtev, na koje je tužilaštvo odgovorilo u svojim podnescima.

A. U vezi s navodnim dogovorom Carle Del Ponte i

Zorana Đinđića

7. Kao prvo, optuženi tvrdi da je Optužnica koja je protiv njega podignuta rezultat dogovora Carle Del Ponte, bivšeg tužioca Međunarodnog suda, i Zorana Đinđića, bivšeg predsednika Vlade Srbije, što je dovelo do njegovog hapšenja iz političkih razloga. Po njegovim rečima, tužilaštvo je uvek znalo da on nije bio umešan ni u jedan ratni zločin, već ga je optužilo kako bi on bio uklonjen iz srpskog političkog života.¹⁶

8. Međutim, tužilaštvo napominje da je to pitanje već bilo predmet jednog zahteva optuženog,¹⁷ koji je Veće odbilo odlukom od 18. septembra 2008.¹⁸ Zbog toga tužilaštvo zaključuje da tu tvrdnju treba odbiti.¹⁹

¹¹ Podnesak broj 437: Replika prof. dr. Vojislava Šešelja na "Odgovor na usmeni zahtev optuženog za prekid postupka u skladu sa doktrinom zloupotrebe postupka", 29. decembar 2009. (dalje u tekstu: Replika).

¹² Replika, par. 26.

¹³ Zahtev tužilaštva za odobrenje da podnese kontrarepliku i kontrareplika, 6. januar 2010. (dalje u tekstu: Kontrareplika).

¹⁴ Pretres održan 20. oktobra 2009, T(f) str. 14760.

¹⁵ Pretres održan 20. oktobra 2009, T(f) str. 14762.

¹⁶ Pretres održan 20. oktobra 2009, T(f) str. 14757-14758.

¹⁷ Zahtev da Pretresno veće III donese odluku o odbacivanju svih optužbi tužilaštva protiv prof. dr Vojislava Šešelja, 22. maj 2008.

Prevod

9. Međutim, optuženi smatra da objavljivanje knjige *Lov: ja i ratni zločinci* bivšeg tužioca Međunarodnog suda predstavlja novi faktor koji je dovoljan da Veće preispita svoju odluku.²⁰

B. U vezi s navodnim uticanjem tužilaštva na potencijalne svedoke

10. Optuženi tvrdi da je tužilaštvo prekršilo njegova procesna prava utičući na potencijalne svedoke putem ucene ili mita, ili svojom intervencijom da im se odobri stalno prebivalište u inostranstvu kako bi oni lažno svedočili.²¹

11. Tužilaštvo u svom Odgovoru primećuje da su i ti navodi bili predmet zahteva optuženog koje je Veće već razmotrilo.²² Tužilaštvo tvrdi da optuženi u Zahtevu nije izneo nijednu novu činjenicu koja bi opravdala ponovno razmatranje tih odluka od strane Veća.²³

C. U vezi s dokazima koje je predočilo tužilaštvo

12. Optuženi takođe tvrdi da tužilaštvo ne poseduje dovoljno dokaza protiv njega koji bi opravdali nastavak postupka.²⁴

13. Međutim, tužilaštvo tvrdi da je već izvelo brojne dokaze i da je ocena koju iznosi optuženi isključivo njegova lična ocena. Pored toga, tužilaštvo tvrdi da je pitanje ocene dokazne vrednosti pojedinog dokaza tužilaštva preuranjeno i da će se Veće o tom pitanju izjasniti u okviru procedure propisane pravilom 98bis Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).²⁵

¹⁸ Odluka po Zahtevu optuženog da se odbace sve optužbe protiv njega i po dopuni tog Zahteva (podnesci br. 387 i 391), 18. septembar 2008. (dalje u tekstu: Odluka od 18. septembra 2008).

¹⁹ Odgovor, par. 5.

²⁰ Replika, par. 6.

²¹ Pretres održan 20. oktobra 2009, T(f) str. 14756-14757, 14762.

²² Odgovor, par. 7, gde se upućuje na "Nalog u vezi sa Zahtevom g. Šešelja za pokretanje postupka za nepoštovanje Suda", 15. maj 2007. (francuska verzija zavedena 11. juna 2007); Odluka po Zahtevu optuženog za preispitivanje Naloga od 15. maja 2007. godine, 19. jul 2007; Odluka po zahtevima tužioca i optuženog za pokretanje postupka za nepoštovanje Suda protiv gđe Dahl (iz tužilaštva) i g. Vučića (saradnika optuženog), 10. jun 2008; Odluka po podnescima optuženog br. 382 i 386 kojima se traži pokretanje postupka za nepoštovanje Suda protiv Paola Pastore-Stocchija, poverljivo i *ex parte*, 18. novembar 2008.

²³ Odgovor, par. 8.

²⁴ Pretres održan 20. oktobra 2009, T(f) str. 14761.

²⁵ Odgovor, par. 9.

Prevod

D. U vezi s trajanjem pritvora optuženog

14. Najzad, optuženi navodi trajanje pritvora i suđenja, koje smatra preteranim. Optuženi posebno podseća na činjenicu da je pet godina čekao na početak suđenja²⁶ i tvrdi da šest godina i osam meseci, koliko se nalazi u pritvoru u očekivanju presude, prevazilaze standard razumnog roka.²⁷ Po mišljenju optuženog, za sva mnogobrojna kašnjenja koja su obeležila njegov postupak krivo je tužilaštvo, koje je, konkretno, menjalo broj i vrstu izvođenih dokaza, tražilo dodatno vreme za izvođenje svojih dokaza, tražilo izuzeće sudije Harhoffa, pokušalo optuženom da nametne branioca, više puta tražilo obustavu postupka i više puta izmenilo Optužnicu.²⁸ Optuženi smatra da tužilaštvo nije ispunilo svoju obavezu da bude ekspeditivno i revnosno, koju ima prema jurisprudenciji Evropskog suda za ljudska prava (dalje u tekstu: ESLJP),²⁹ te tvrdi da tužilaštvo kumulira kašnjenja kako bi njegov pritvor produžilo barem do zatvaranja Suda zbog toga što je svesno da on nije odgovoran ni za jedan zločin.³⁰ Optuženi smatra da preterano trajanje njegovog suđenja predstavlja dovoljno kršenje njegovih prava da se opravda primena doktrine zloupotrebe postupka, koja bi Veću omogućila da okonča njegovo suđenje.³¹

15. Tužilaštvo pre svega konstatuje da je pitanje pritvora optuženog već bilo predmet zahteva na koji je Veće odgovorilo.³² Ono zatim podseća da član 21(4)(c) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) ne zabranjuje svako odgađanje postupka, nego samo odgađanje koje se smatra nepotrebnim s obzirom na ponašanje strana u postupku i na okolnosti vezane za prekid postupka.³³ Ono osim toga smatra da ne postoji apsolutno vremensko ograničenje na osnovu kojeg bi mogao da se stvori objektivan okvir za suđenje bez nepotrebnog

²⁶ Pretres održan 20. oktobra 2009, T(f) str. 14756.

²⁷ *Id.*, T(f) str. 14756, 14760.

²⁸ *Id.*, T(f) str. 14770-14771; Replika, par. 11, 16, 24.

²⁹ Replika, par. 15, gde se upućuje na *Jablonski protiv Poljske*, HUDOC br. 33492/96, ESLJP, Presuda od 21. decembra 2000.

³⁰ Pretres održan 20. oktobra 2009, T(f) str. 14758.

³¹ *Id.*, T(f) str. 14760.

³² Odgovor, par. 6, gde se upućuje na *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-PT, Odluka po zahtevu optuženog da Pretresno veće II izda nalog da suđenje počne do 24. februara 2006. godine ili nalog da se ukida pritvor, odbacuje Optužnica i oslobađa prof. dr Vojislav Šešelj (Podnesak broj 116), 12. decembar 2005.

³³ *Id.*, par. 12, gde se upućuje na *Tužilac protiv Andréa Rwamakube*, predmet br. ICTR-98-44C-PT, Odluka po Zahtevu odbrane za obustavu postupka, 3. jun 2005, par. 37; *Tužilac protiv Prospera Mugiraneze*, predmet br. ICTR-99-50-AR73, Odluka po Interlokutornoj žalbi Prospera Mugiraneze na Odluku Pretresnog veća od 2. oktobra kojom se odbija zahtev za odbacivanje Optužnice, zahtev za ubrzanim suđenjem i odgovarajućim pravnim sredstvom, 27. februar 2004, str. 2.

Prevod

odgađanja i da preterani karakter trajanja pritvora stoga treba razmatrati od slučaja do slučaja.³⁴ U vezi s tim, tužilaštvo podseća da su optužbe koje se optuženom stavljaju na teret izuzetno teške i insistira na broju i složenosti činjeničnih i pravnih pitanja pokrenutih u ovom postupku kako bi zaključilo da se trajanjem postupka u ovom slučaju ne krši uslov da se optuženom zagaranjuje suđenje bez nepotrebnog odgađanja.³⁵ Ono osim toga smatra da razna kašnjenja koja su produžila trajanje postupka treba uglavnom pripisati ponašanju optuženog³⁶ i da je, u slučajevima kad je tužilaštvo bilo podnosilac zahteva za obustavu postupka, njihov cilj bio isključivo da se očuva pravičnost suđenja.³⁷ U vezi s tim, tužilaštvo podseća da je Veće u odluci o odgodu postupka navelo "da većina sudija smatra da, imajući u vidu izuzetne okolnosti u ovom predmetu, obaveza Veća da očuva integritet i pravičnost postupka mora imati prednost nad vremenskim razlozima".³⁸

16. Optuženi u Replici navodi da, suprotno tvrdnjama tužilaštva, postoji "kritični prag" u pogledu trajanja pravosudnog postupka jer njegovo prekoračenje ugrožava demokratiju i vladavinu prava.³⁹ Osim toga, on se poziva na veći broj normi međunarodnog prava prema kojima se dugotrajan pritvor smatra kršenjem ljudskih prava.⁴⁰

17. Optuženi osim toga konstatuje da su svi postupci koji su vođeni po žalbi pred ESLJP, kojima se tužilaštvo poslužilo kako bi ilustrovalo činjenicu da u ovom postupku nije prekoračen razuman rok, okončani nakon obraćanja ESLJP i da je njihovo trajanje uključivalo iscrpljivanje svih domaćih pravnih sredstava. Nasuprot tome, postupak protiv optuženog još uvek je u fazi izvođenja dokaza tužilaštva.⁴¹ Tužilaštvo mu je kao protivargument navelo predmet *Boddaert*

³⁴ Odgovor, par. 12, gde se poziva na *Tužilac protiv Ferdinanda Nihamane, Jean-Boscoa Barayagwize i Hassana Ngezea*, predmet br. ICTR-99-52-A, Drugostepena presuda, 28. novembar 2007, par. 1074.

³⁵ *Id.*, par. 16, gde se upućuje na *Tužilac protiv Arsènea Shaloma Ntahobalija*, predmet br. ICTR-98-42-T, Odluka po Ntahobalijevom zahtevu za prekid suđenja zbog nepotrebnog odgađanja, 26. novembar 2008; *Tužilac protiv Ferdinanda Nihamane, Jean-Boscoa Barayagwize i Hassana Ngezea*, predmet br. ICTR-99-52-A, Drugostepena presuda, 28. novembar 2007, par. 1075-1077; *Ventura protiv Italije*, Molba br. 7438/76, Izveštaj komisije od 15. decembra 1980; *Ferrari-Bravo protiv Italije*, Molba br. 9627/81, Izveštaj komisije od 14. marta 1984; *Boddaert protiv Belgije*, Molba br. 12919/87, ESLJP, Presuda od 12. oktobra 1992, par. 35, 39-40; *W. protiv Švajcarske*, Molba br. 14379/88, ESLJP, Presuda od 26. januara 1993.

³⁶ *Id.*, par. 6, 17.

³⁷ *Id.*, par. 18-20.

³⁸ *Id.*, par. 21.

³⁹ Replika, par. 12, gde se upućuje na M. Fabri, *Selected Issues of Judicial Administration in a Comparative Perspective: the Challenge of Change for European Judicial Systems: Developing a Public Administration Perspective*, Holandija, IOS Press, 2000.

⁴⁰ *Id.*, par. 4-5, 22-23, gde se upućuje na Ashworth i Strange, "Criminal Law and Human Rights", *European Human Rights Law Review*, br. 2, Thomson and Sweet & Maxwell, London, 2004, str. 127-129.

⁴¹ Replika, par. 13, 17, 20.

Prevod

protiv Belgije, u kom se pravni spor zbog nepotrebnog odgađanja vodio istovremeno s istražnom fazom postupka i s procesom protiv podnosioca zahteva.⁴²

IV. MERODAVNO PRAVO

18. Na osnovu člana 21 Statuta, svaki optuženi ima pravo na određene procesne garancije, među koje konkretno spada i pravo da mu se sudi bez nepotrebnog odgađanja i pravo na pravično suđenje.

19. Prema jurisprudenciji, kad je kršenje prava optuženog takvo da ono šteti integritetu suda, sudije mogu konstatovati da je došlo do zloupotrebe postupka i odbiti vršenje svoje nadležnosti okončanjem postupka bez izricanja presude optuženom.⁴³

20. Jurisprudencija koja potiče iz predmeta *Jean-Bosco Barayagwiza protiv tužioca* (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Barayagwiza*) precizira da doktrina zloupotrebe postupka ne iziskuje da se identifikuje koja je strana u postupku odgovorna za navodna kršenja prava optuženog.⁴⁴

21. U predmetu *Tužilac protiv Radovana Karadžića* (dalje u tekstu: predmet *Karadžić*) Žalbeno veće Međunarodnog suda je zaključilo da se samo dve situacije mogu smatrati teškim i flagrantnim kršenjem prava optuženog: (i) ukoliko je pravično suđenje optuženom nemoguće, obično iz razloga vezanih za kašnjenje; i (ii) ukoliko je suđenje optuženom ugroženo postupcima koji su u suprotnosti s osećanjem suda za pravdu.⁴⁵

⁴² Kontrareplika, par. 5.

⁴³ U vezi s tim, u Drugostepenoj presudi u predmetu *Barayagwiza*, par. 74, navodi se sledeće: "Doktrina zloupotrebe postupka" predstavlja proces kojim sudije mogu da odbiju vršenje nadležnosti ukoliko bi se vršenje te nadležnosti pokazalo štetnim po integritet suda imajući u vidu teška i flagrantna kršenja prava optuženog."

⁴⁴ *Jean-Bosco Barayagwiza protiv tužioca*, predmet br. ICTR-97-19-AR72, Odluka, 3. novembar 1999, par. 75 (gde se citira *Bell protiv DPP Jamajke*, 1985 2 All E.R. 585): "na osnovu tog pravila o 'zloupotrebi postupka', sudovi mogu na temelju svojih inherentnih ovlašćenja da odbiju da se izjasne o nekom predmetu koji bi mogao naneti štetu nekoj strani u postupku zbog nepotrebnog odgađanja u vođenju postupka." (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Barayagwiza*), par. 73.

⁴⁵ *Tužilac protiv Radovana Karadžića* (dalje u tekstu: predmet *Karadžić*), predmet br. IT-95-5/18-AR73.4, Odluka po Karadžićevoj žalbi na Odluku Pretresnog vijeća u vezi s navodnim sporazumom sa Holbrookeom, 12. oktobar 2009. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Karadžić*), par. 45: "Žalbeno vijeće je preciziralo da se sud može po svom nahođenju oslanjati na doktrinu povrede postupka u dvjema različitim situacijama: (i) ukoliko je pravično suđenje optuženom nemoguće, obično iz razloga vezanih za kašnjenje; i (ii) ukoliko bi u okolnostima nekog konkretnog predmeta, daljnje suđenje optuženom bilo u suprotnosti sa osjećajem suda za pravdu, uslijed nepravilnosti ili nedoličnog ponašanja u pretpretresnom postupku. Važeći standard je dalje razjašnjen izjavom da se sud može po svom nahođenju odreći vršenja nadležnosti 'ukoliko bi se vršenje te nadležnosti pokazalo štetnim po integritet suda imajući u vidu teška i flagrantna kršenja prava optuženog'. V. takođe Odluku u predmetu *Barayagwiza*, par. 74, 77.

Prevod

22. Žalbeno veće je preciziralo da samo vanredni slučajevi kršenja ljudskih prava mogu opravdati situaciju da neka sudska instanca odbije vršenje svoje nadležnosti. Naime, u većini slučajeva bi takva odluka bila nesrazmerna u odnosu na štetu koju bi pretrpeo optuženi.⁴⁶ Prag kada se kršenja prava na odbranu smatraju dovoljno teškim da omoguće Veću da iskoristi svoje diskreciono pravo da okonča postupak je, shodno tome, izuzetno visok. Međutim, zbog viših interesa koji postoje u vođenju postupka protiv osoba optuženih za teška kršenja međunarodnog prava, jurisprudencija Žalbenog veća ne dopušta da se doktrina zloupotrebe postupka primeni na niži stepen kršenja.⁴⁷

23. Shodno tome, nepotrebno odgađanje može opravdati primenu doktrine zloupotrebe postupka samo u meri u kojoj bi navedenim odgađanjem pravičan postupak protiv optuženog postao nemoguć.⁴⁸

V. DISKUSIJA

24. Što se tiče prvog argumenta na kojem optuženi zasniva svoj Zahtev, odnosno navoda da podizanje Optužnice predstavlja rezultat dogovora bivšeg tužioca Međunarodnog suda, gđe Carle Del Ponte, i bivšeg predsednika Vlade Srbije, g. Zorana Đinđića,⁴⁹ Veće želi da podseti da je taj sporazum već bio predmet jednog zahteva optuženog,⁵⁰ na koji je Veće odgovorilo Odlukom od 18. septembra 2008, nakon objavljivanja knjige gđe Del Ponte. Shodno navedenom, optuženi u svom Zahtevu nije izneo nijedan novi faktor koji bi opravdao ponovno razmatranje te odluke od strane Veća.

25. Drugi argument optuženog, prema kojem je tužilaštvo navodno vršilo pritisak na svedoke⁵¹ takođe je bio predmet zahtevâ optuženog,⁵² na koje je Veće odgovorilo.⁵³

⁴⁶ Odluka u predmetu *Karadžić*, par. 46.

⁴⁷ Odluka u predmetu *Karadžić*, par. 47.

⁴⁸ Odluka u predmetu *Karadžić*, par. 45. V. takođe Odluku u predmetu *Barayagwiza*, par. 77.

⁴⁹ Pretres održan 20. oktobra 2009, T(f) str. 14757-14758.

⁵⁰ Zahtev da Pretresno veće III donese odluku o odbacivanju svih optužbi tužilaštva protiv prof. dr Vojislava Šešelja, poverljivo, 22. maj 2008.

⁵¹ Pretres održan 20. oktobra 2009, T(f) str. 14756-14757; 14762.

⁵² Zahtev prof. dr Vojislava Šešelja da Pretresno veće III pokrene postupak za nepoštovanje Međunarodnog suda protiv Carle Del Ponte, Hildegard Uertz-Retzlaff i Daniel Saxon, 23. mart 2007; Zahtev prof. dr Vojislava Šešelja da Pretresno veće III pokrene postupak za nepoštovanje Međunarodnog suda protiv Paolo Pastore Stocchi, poverljivo, 31. mart 2008; i Dopuna Zahteva prof. dr Vojislava Šešelja da Pretresno veće III pokrene postupak za nepoštovanje Međunarodnog suda protiv Paolo Pastore Stocchi, poverljivo, 2. maj 2008.

Prevod

26. Što se tiče argumenta da dokazi koje je predložilo tužilaštvo navodno nisu dovoljni da se na njima zasnuju optužbe koje mu se stavljaju na teret,⁵⁴ Veće smatra da bi njihovo ocenjivanje u ovoj fazi postupka bilo preuranjeno zbog toga što se ocena dokaza optužbe, u skladu s pravilom 98bis Pravilnika, vrši po okončanju izvođenja dokaza optužbe. Stoga Veće odbacuje i ovaj argument.

27. Veće će sada razmotriti argument da se trajanjem pritvora optuženom krši pravo optuženog na suđenje bez nepotrebnog odgađanja, priznato članom 21(4)(c) Statuta.⁵⁵

28. Veće je svesno trajanja pritvora optuženog i stalno ima na umu osnovno pravo koje mu je priznato članom 21(4)(c) Statuta. To pitanje je, konkretno, bilo jedan od glavnih razloga za odluku Veća od 23. novembra 2009. kojom je okončana obustava postupka protiv optuženog.⁵⁶

29. Međutim, ne može se dovoljno istaknuti složenost ovog postupka i težina optužbi iznetih protiv optuženog. Do danas je u ovom predmetu svedočilo 76 svedoka i već je prihvaćeno skoro 900 dokaza. Pored toga, optuženi treba da odgovori na posebno teške optužbe zbog toga što one uključuju počinjenje, neposredno ili putem udruženog zločinačkog pothvata, zločina protiv čovečnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja. Kako je već potvrdilo, Veće smatra da je njegova najvažnija dužnost da svakom aspektu postupka posveti dužnu pažnju. Uostalom, prema Odluci od 11. februara 2009. ono smatra da "obaveza Veća da očuva integritet i pravičnost postupka mora imati prednost nad vremenskim razlozima".⁵⁷ Pored toga, Veće insistira na činjenici da je svaki prekid ovog postupka bio opravdan višim interesima da se očuva pravičnost postupka. U vezi s tim treba istaknuti da je do poslednje obustave došlo nakon navoda o nepoštovanju Suda od strane optuženog, što je dovelo do toga da mu je 24. jula 2009.

⁵³ Nalog u vezi sa Zahtevom g. Šešelja za pokretanje postupka za nepoštovanje Suda, 15. maj 2007. (francuska verzija zavedena 11. juna 2007); Odluka po Zahtevu optuženog za preispitivanje Naloga od 15. maja 2007. godine, 19. jul 2007; Odluka po zahtevima tužioca i optuženog za pokretanje postupka za nepoštovanje Suda protiv gđe Dahl (iz tužilaštva) i g. Vučića (saradnika optuženog), 10. jun 2008; i Odluka po podnescima optuženog br. 382 i 386 kojima se traži pokretanje postupka za nepoštovanje Suda protiv Paola Pastore-Stocchija, poverljivo i *ex parte*, 18. novembar 2008, poverljiva redigovana verzija zavedena 18. novembra 2008.

⁵⁴ Pretres održan 20. oktobra 2009, T(f) str. 14761.

⁵⁵ Pretres održan 20. oktobra 2009, T(f) str. 14756-14761, 14767, 14770-14771; i Replika, par. 8-24.

⁵⁶ Objedinjena odluka u vezi s nametanjem branioca, obustavom suđenja i zahtevom tužioca da mu se odobri dodatni broj sati, s izdvojenim mišljenjem predsedavajućeg Veća, sudije Antonettija, u dodatku, poverljivo i *ex parte*, 23. novembar 2009, par. 105; poverljiva redigovana verzija zavedena 23. novembra 2009; javna redigovana verzija zavedena 24. novembra 2009.

⁵⁷ Odluka po Zahtevu tužilaštva za obustavu suđenja s protivnim mišljenjem sudije Antonettija priloženim u dodatku, poverljivo, 11. februar 2009, str. 2 (javna redigovana verzija zavedena istog dana).

Prevod

izrečena osuđujuća presuda.⁵⁸ Najzad, treba istaknuti da se postupak odvija čak i kad je pretres obustavljen, budući da se Veće redovno sastaje s optuženim na administrativnim sednicama, kao i da razmatra zahteve koji su mu podneti.

30. Veće obezbeđuje poštovanje prava na odbranu, a posebno prava priznatog članom 21(4)(c) Statuta. Međutim, međunarodnom i evropskom sudskom praksom jasno je utvrđeno da ne postoji unapred određeni rok nakon kojeg bi se postupak smatrao nepravičnim zbog nepotrebnog odlaganja. U svetlu izuzetne složenosti ovog predmeta, velikog broja saslušanih svedoka i dokaza izvedenih pred Većem, ponašanja svih strana u postupku, kao i težine optužbi koje se optuženom stavljaju na teret, Veće ne smatra da je prekršeno pravo optuženog da mu se sudi bez nepotrebnog odlaganja.

31. *Ad abundantiam*, Veće napominje da je optuženi na pretresu održanom 20. oktobra 2009. naveo da pristaje da Zahtev poveže s nastavkom postupka⁵⁹ i da je, osim toga, u svojoj Repliki precizirao da od Veća traži da odbaci sve optužbe koje mu se stavljaju na teret *ili* da obezbedi ekspeditivan i pravičan postupak.⁶⁰ Međutim, budući da je saslušanje preostalih svedoka nastavljeno 12. januara 2010, može se činiti da je Zahtev sada bespredmetan. Uprkos tome, nejasan karakter Zahteva, uz Repliku optuženog podnetu nakon što je obavešten o nastavku postupka, navodi na pretpostavku da njegov cilj nadilazi isključivo nastavak postupka. Stoga je, s obzirom na važnost cilja Zahteva, bilo važno da Veće s najvećom pažnjom razmotri argumente strana u postupku.

VI. DISPOZITIV

32. Iz tih razloga,

NA OSNOVU pravila 54 Pravilnika,

ODBIJA Zahtev.

⁵⁸ Presuda po navodima o nepoštovanju Suda, javna redigovana verzija zavedena 24. jula 2009. Optuženi je 18. avgusta 2009. uložio žalbu na tu presudu (Najava žalbe na Presudu po navodima o nepoštovanju Suda od 24. jula 2009. godine, zavedena 25. avgusta 2009). Rešavanje po žalbi još je uvek u toku.

⁵⁹ Pretres održan 20. oktobra 2009, T(f) str. 14762-14764, 14766-14767.

⁶⁰ Replika, par. 26.

Prevod

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na francuskom.

/potpis na originalu/

Jean-Claude Antonetti,
predsedavajući

Dana 10. februara 2010.
U Hagu (Holandija)

[pečat Međunarodnog suda]